

From: Bescherming persoonlijke levenssfeer
To: Bescherming persoonlijke levenssfeer
Subject: FW: Uitspraak Borrell
Date: donderdag 16 november 2023 14:07:30

From: Bescherming persoonlijke levenssfeer
Sent: dinsdag 31 oktober 2023 18:27

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Subject: FW: Uitspraak Borrell

Ha [ ] n.a.v. vragen M, zie hieronder de gezamenlijke input vanuit DIE-EX, PV EU en DJZ/IR.
Altijd bereid tot nadere toelichting, donderdag spreken we elkaar sowieso, grt, [ ]

Tweets Borrell 28/10/2023

“Gaza zit in een volledige *blackout* en isolatie terwijl hevige bombardementen doorgaan. UNWRA waarschuwt over de wanhopige situatie van de Gazanen, zonder elektriciteit, voedsel, water. Veel teveel burgers, waaronder kinderen, zijn gedood. Dit is tegen het humanitair oorlogsrecht.”

“Een gevechtspauze is dringend noodzakelijk om humanitaire toegang mogelijk te maken.”

“We veroordelen alle aanvallen tegen burgers, inclusief de voortdurende niet-onderscheidende raketaanvallen tegen ISR, en we vragen de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle gijzelaars.”

1. **Waar baseert Borrell zijn opmerking over de schending van het humanitair oorlogsrecht op?**

Buiten verzoek.

2. **Onderliggende analyse / informatie voor de DJZ appreciatie dat de stelling van Borrell**

verdedigbaar is.

Borrell richt zijn tweet op diverse aspecten van de situatie voor burgers in Gaza op dat moment, die volgens hem ingaat tegen het humanitair oorlogsrecht (dat bepaalt dat burgers dienen te worden ontzien en beschermd, en dat humanitaire hulp dient te worden toegestaan). Het is verdedigbaar dat hij deze constatering doet, zoals hieronder nader toegelicht.

- Humanitaire hulp /blokkade

Humanitaire hulpverleners en humanitaire hulpgoederen dienen door de strijdende partijen te worden ontzien en beschermd. Strijdende partijen moeten de snelle en ongehinderde doortocht van onpartijdige humanitaire hulp toestaan en faciliteren, maar mogen deze humanitaire hulp wel controleren. Het uithongeren van de burgerbevolking als methode van oorlogvoering is verboden. Ook is het verboden om objecten die onmisbaar zijn voor het overleven van de burgerbevolking aan te vallen of te vernietigen.

Het de burgerbevolking onthouden van voedsel, water en medicijnen is ook een schending van het bezettingsrecht, meer bepaald van artikel 23 en 55 van het Vierde Verdrag van Geneve en 70 (2) Eerste Aanvullende Protocol. Gezien de controle die ISR heeft over de Gazastrook gelden nog steeds verplichtingen voor ISR op basis van het bezettingsrecht. Het Internationaal Gerechtshof heeft in de *Wall advisory opinion* uit 2004 bepaald dat het Vierde Verdrag van Geneve van toepassing is op de bezette Palestijnse gebieden (ISR bestrijdt dit overigens.) De afgekondigde algehele blokkade van Gaza door Israël, waardoor geen water, voedsel, medicijnen en brandstof meer naar een noodlijdende burgerbevolking in Gaza kunnen gaan, druist evident in tegen de Israëlische verplichtingen op basis van het humanitair oorlogsrecht, waaronder het bezettingsrecht, ten opzichte van de burgers en humanitaire hulpverleners in Gaza.

- Blackout

Door het instellen van een blackout kan er weliswaar militair voordeel worden behaald doordat, op het moment dat IDF met grondtroepen de Gazastrook binnentrekt, de communicatie van Hamas wordt verstoord. Echter, daarbij dient rekening te worden gehouden met gevolgen hiervan voor burgers, en in het bijzonder ook voor de humanitaire hulpverlening en het functioneren van ziekenhuizen. Of, en hoe, dit is gebeurd, is niet bekend.

- Doden van burgers

Of het doden van Gazaanse burgers, waaronder kinderen, het gevolg is geweest van rechtmatig dan wel onrechtmatig handelen, is voor een buitenstaande lastig te bepalen. Ten eerste is onbekend wat de doelwitten waren van de aanvallen waarbij burgers om het leven zijn gekomen – betrof het een legitiem militair doel of was dit een doelbewuste aanval op burgers of burgerobjecten? Het doelbewust aanvallen van burgers is verboden en een oorlogsmisdrijf. Ten tweede kan het zijn dat burgerslachtoffers zijn gevallen bij een aanval op een militair doel. De rechtmatigheid van een dergelijke aanval hangt dan af van de vraag of, voorafgaand aan en tijdens de aanval, in voldoende mate voorzorgsmaatregelen zijn genomen om de burgerbevolking te beschermen. Ook speelt de vraag of de bijkomende schade van de aanval niet buitensporig was ten opzichte van het te verwachte rechtstreekse en concrete militaire voordeel. Dit laatste is de proportionaliteitstoets in het humanitair oorlogsrecht, die moet worden toegepast op iedere aanval. Feit is dat er zeer grote schade aan burgerobjecten is veroorzaakt door de luchtaanvallen en dat er (als de cijfers kloppen) een heel hoog aantal burgerslachtoffers is gevallen.

Niet-onderscheidende aanvallen

De niet-onderscheidende raketaanvallen van Hamas op Israëlische steden zijn zonder meer te kwalificeren als schendingen van het humanitair oorlogsrecht en oorlogsmisdrijven. In onderzoeksrapporten van de VN n.a.v. eerdere Gazaconflicten werden overigens geconstateerd dat ook ISR niet-onderscheidende aanvallen hadden uitgevoerd.

- Gijzeling

De gijzelingen van burgers zijn schendingen van het humanitair oorlogsrecht en oorlogsmisdrijven.

Buiten verzoek.